

• ג'ד'ה' •

כג א ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: והיו חיי שרה מאה ועשרין ושבע שנים. שני חיי שרה; ב ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולביתָה: ומיתת שרה בקרית ארבע. היא חברון בארעא דכנען. ואתא אברהם למספדה דשרה ולמבפּה; ג ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: וקם אברהם. מעל אפי מיתיה. ומליל עם בני חתאה למימר; * ד גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת-קבר עמכם ואקברה מתי מלפני: דייר ותותב אנא עמכון. הבו לי אחסנת קבורא עמכון. ואקבר מיתי מן קדמי; ה ויענו בני חת את אברהם לאמר לו: ואתיבו בני חתאה. ית אברהם למימר ליה; ו שמענו | אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך: קביל מננא רבוננא. רב קדם יי את ביננא. בשפר קברנא. קבר ית מיתך. אנש מננא. ית קבריה. לא יכלי (ימע) מנד מלמקבר מיתך; ז ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת: וקם אברהם. וסגיד לעמא דארעא לבני חתאה; *

ח וידבר אתם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר: ומליל עמהון למימר. אם אית רעוא נפשכון. למקבר ית מיתי מן קדמי. קבילו מני. ובעו לי מן עפרון בר צחר; ט ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא ויתננה לי בתוככם לאחזת-קבר: ויתן לי ית מערת כפילתא דליה. דבסטר חקליה. בכסף שלים. ויתנה לי. ביניכון לאחסנת קבורא; י ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער-עירו לאמר: ועפרון יתיב בגו בני חתאה. ואתיב עפרון חתאה ית אברהם קדם בני חתאה. לכל. עלי תרע קרתיה למימר;

יא לא־אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי הַשְּׁדָה נְתַתִּי לָךְ וְהַמְעַרָה אֲשֶׁר־בוֹ לָךְ
 נְתַתִּיהָ לְעֵינַי בְּנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לָךְ קִבֹּר מֵתָךְ: לא רבוני קביל מני.
 חקלא יִהְיֶיבִית לָךְ. וּמַעַרְתָּא דְבִיהָ לָךְ יִהְיֶיבִיתָ. לְעֵינַי בְּנֵי עַמִּי. יִהְיֶיבִיתָ לָךְ קִבֹּר מֵתָךְ;
 יב וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ: וּסְגִיד אַבְרָהָם. קָדָם עַמָּא
 דְּאַרְעָא; * יג וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאֲזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֲדָךְ
 אִם־אַתָּה לוֹ שְׁמַעְנִי נְתַתִּי כֶסֶף הַשְּׁדָה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה
 אֶת־מֵתִי שָׁמָּה: וּמְלִיל עִם עֶפְרוֹן. קָדָם עַמָּא דְּאַרְעָא לְמִימְרָא. בְּרַם. אִם עֵבֶדְתָּ
 לִי טִיבוֹ קִבִּיל מְנִי. אֶתִּין. כֶּסֶף דְּמִי חֻקְלָא סָב מְנִי. וְאֶקְבֹּר יָת מֵיתִי תַּמּוּן; יד וַיַּעַן
 עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: וְאַתִּיב עֶפְרוֹן. יָת אַבְרָהָם לְמִימְרָא לֵיהּ;
 טו אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ
 מָה־הוּא וְאֶת־מֵתְךָ קִבֹּר: רַבּוּנִי קִבִּיל מְנִי. אֶרַע שְׂוִיא אַרְבַּע מָאָה סֻלְעִין
 דְּכֶסֶף. בֵּינָא וּבֵינְךָ מָא הִיא. וְיָת מֵיתְךָ קִבֹּר; טז וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן
 וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאֲזְנֵי בְנֵי־חַת
 אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסַּחֲרָ: וְקִבִּיל אַבְרָהָם מִן עֶפְרוֹן. וְתַקַּל
 אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן. יָת כֶּסֶף. דְּמְלִיל קָדָם בְּנֵי חַתָּאָה. אַרְבַּע מָאָה סֻלְעִין דְּכֶסֶף.

מתקבל סחורה בכל מדינה;

(שני) יז וַיֵּקָם | שְׁדָה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמְּכַפְלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרָא
 הַשְּׁדָה וְהַמְעַרָה אֲשֶׁר־בוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשְּׁדָה אֲשֶׁר בְּכָל־
 גְּבֻלוֹ סָבִיב: וְקָם חֻקְלָא עֶפְרוֹן. דְּבַפְּיִלְתָּא. דְּקָדָם מַמְרָא. חֻקְלָא וּמַעַרְתָּא דְּבִיהָ.
 וְכָל אֵילָנֵי דְּבַחֻקְלָא. דְּבַכָּל תְּחוּמֵיהָ סָחוּר סָחוּר; יח לְאַבְרָהָם לְמַקְנָה לְעֵינַי
 בְּנֵי־חַת בְּכָל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ: לְאַבְרָהָם לְזַבְעוּזֵיהִי לְעֵינַי בְּנֵי חַתָּאָה. בְּכָל
 עָלִי תִרַע קִרְתִּיהָ; יט וְאַחֲרֵי־כֵן קִבֹּר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ
 אֶל־מְעַרַת שְׁדָה הַמְּכַפְלָה עַל־פְּנֵי מַמְרָא הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ
 כְּנָעַן: וּבֵתֵר בֶּן קִבֹּר אַבְרָהָם יָת שָׂרָה אִתְּתִיהָ. בַּמְעַרַת. חֻקְלָא כְּפִילְתָּא. עַל אִפִּי
 מַמְרָא הִיא חֶבְרוֹן. בְּאַרְעָא דְּכְנַעַן; כ וַיֵּקָם הַשְּׁדָה וְהַמְעַרָה אֲשֶׁר־בוֹ
 לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֵת־קִבֹּר מֵאוֹת בְּנֵי־חַת: וְקָם חֻקְלָא. וּמַעַרְתָּא דְּבִיהָ.

לְאַבְרָהָם לְאַחֲסַנְתָּ קִבּוּרָא. מִן בְּנֵי חַתָּאָה; ס

ב כד א וְאֲבָרְהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְהוּה בְּרַךְ אֶת־אֲבָרְהָם בְּכָל־
וְאֲבָרְהָם סִיב. עַל בְּיוֹמָיו. וַיֵּי פָרִיךְ יֵת אֲבָרְהָם בְּכֹל־א; ב וַיֹּאמֶר אֲבָרְהָם
אֶל־עַבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלָל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שֵׁים־נָא יָדְךָ תַּחַת
יָרְכֵי: וַאֲמַר אֲבָרְהָם. לְעַבְדִּיהָ סָבָא דְבֵיתֶיהָ. דְשָׁלִיט בְּכָל דְלִיהָ. שׁוּ פָעֵן יָדְךָ תַּחַת
יָרְכֵי ג וַאֲשַׁבְּעֶךָ בִּיהוּה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר
לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעָנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ:
וְאֲקַיִם עֶלְדְךָ. בְּמִימְרָא דִּי אֱלֹהָא דְשַׁמְיָא. וְאֱלֹהָא דְאֶרְעָא. דְלֹא תִסַּב אֶתְתָּא לְבָרִי.
מִפְּנֵי פְנִיעָנָיִךְ דְאָנָא יְתִיב בִּינְיָהוּן; ד כִּי אֶל־אֶרְצֵי וְאֶל־מוֹלְדֹתַי תֵּלְךָ
וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבָנִי לְיִצְחָק: אֱלֹהִין לְאֶרְעֵי. וְלִילְדוּתֵי תִיּוּלֵךְ. וְתִסַּב אֶתְתָּא
לְבָרִי לְיִצְחָק; ה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא־תֵאבְּהָ הָאִשָּׁה לְלֶכֶת
אֲחֵרִי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הַהִשָּׁב אָשִׁיב אֶת־בְּנֶךָ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יֵצְאתָ מִשָּׁם: וַאֲמַר לִיהָ עַבְדָּא. מָאִים לֹא תִיבִי אֶתְתָּא. לְמִיתִי בְּתָרִי
לְאֶרְעָא הָדָא. הָאֲתָבָא אֲתִיב יֵת בְּרַךְ. לְאֶרְעָא דְנִפְקַתָּא מִתְּמֹן; ו וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲבָרְהָם הַשְּׁמַר לְךָ פֶּן־תֵּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה: וַאֲמַר לִיהָ אֲבָרְהָם.
אֶסְתַּמֵּר לְךָ. דְלִמָּא תִתִּיב יֵת בְּרִי לְתִמּוֹן; ז יְהוּה | אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
לְקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאָרֶץ מוֹלְדֹתַי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וְאֲשֶׁר
נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח
מִלְּאֲכֹו לְפָנֶיךָ וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבָנִי מִשָּׁם: יי אֱלֹהָא דְשַׁמְיָא. דְדִבְרַנִּי.
מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶע יִלְדוּתֵי. וּדְמִלִּיל לִי. וּדְקַיִם לִי לְמִימֵר. לְבִנְךָ. אֶתִּין יֵת אֶרְעָא
הָדָא. הוּא. יִשְׁלַח מִלְּאֲכִיָּה קְדָמְךָ. וְתִסַּב אֶתְתָּא. לְבָרִי מִתְּמֹן; ח וְאִם־לֹא
תֵאבְּהָ הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אַחֲרַיִךְ וְנִקְיִת מִשְׁבַּעְתִּי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי
לֹא תֵשֵׁב שָׁמָּה: וְאִם לֹא תִיבִי אֶתְתָּא לְמִיתִי בְּתֶרְךָ. וְתִהִי זָכָא. מִמוּמְתֵי דָא.
לְחוּד יֵת בְּרִי. לֹא תִתִּיב לְתִמּוֹן ט וַיִּשָּׂם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יָרְךָ
אֲבָרְהָם אֲדָנָיו וַיִּשְׁבַּע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה: וְשׁוּי עַבְדָּא יֵת יָדֶיהָ. תַּחַת.

יִרְכָּא דְאֲבָרְהָם רַבּוּנִיָּה. וְקַיִם לִיהָ. עַל פְּתִגְמָא הַדִּין;

ג (שלישי) י וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גִמְלִים מִגְּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיִּלְךְ
וְכָל-טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיִּלְךְ אֶל-אַרְם נְהָרִים אֶל-עִיר נְחֹר:
וּדְבַר עֲבָדָא. עֲשָׂרָה גִמְלִין. מִגְּמְלֵי רַבּוּנִיה וְאֹזֶל. וְכָל טוֹב רַבּוּנִיה בְּיָדֶיהָ. וְקָם. וְאֹזֶל.
לְאַרְם דְּעַל פֶּרֶת לְקַרְתָּא דְנְחֹר; יא וַיְבָרֶךְ הַגְּמְלִים מְחוּיָן לְעִיר אֶל-
בְּאֵר הַמַּיִם לְעֵת עָרֵב לְעֵת צֵאת הַשָּׁאֲבֹת: וְאֲשֵׁרֵי גִמְלָא. מִבְּרָא
לְקַרְתָּא עִם בִּירָא דְמַיָּא. לְעֵדוֹן רַמְשָׂא. לְעֵדוֹן דְנִפְקוֹן מְלִיתָא; יב וַיֹּאמֶר | יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְהָם הִקְרָה-נָא לְפָנָי הַיּוֹם וְעֲשֵׂה-חֶסֶד עִם אֲדֹנָי
אֲבָרְהָם: וְאָמַר יי אֱלֹהֵיה דְרַבּוּנֵי אֲבָרְהָם. זְמִין פְּעוֹן קְדָמֵי יוֹמָא דִּין. וְעֵבִיד טִיבוּ.
עִם רַבּוּנֵי אֲבָרְהָם; יג הִנֵּה אֲנֹכִי נֹעֵב עַל-עֵין הַמַּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר
יִצְאֹת לְשָׂאֵב מַיִם: הָאֲנָא קָאִים עַל עֵינָא דְמַיָּא. וּבְנֹת אַנְשֵׁי קַרְתָּא. יפְקוֹן
לְמַמְלֵי מַיָּא; יד וְהִיָּה הַנַּעַר אֲשֶׁר אָמַר אֵלַיָּה הַטִּי-נָא כִּדְךָ וְאִשְׁתָּה
וְאָמְרָה שְׂתָהּ וְגַם-גְּמְלִיךָ אֲשַׁקֶּה אֶתְּהָ הַכֹּחֶת לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק
וּבֵה אֲדַע כִּי-עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם-אֲדֹנָי: וְתִהִי עוֹלִימְתָא. דְאִימַר לֵה אַרְכִּינִי
כְּעַן קוֹלְתִּיד וְאִשְׁתִּי. וְתִימַר אִשְׁתִּי. וְאִף גְּמֻלְךָ אֲשַׁקֵּי. יתָה זְמִינְתָּא לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק.
וּבֵה אֲדַע. אֲרִי עֲבַדְתָּ טִיבוּ עִם רַבּוּנֵי טו וַיְהִי-הוּא טָרָם כֹּלָה לְדַבְרֵךָ וְהִנֵּה
רְבִקָּה יִצְאֹת אֲשֶׁר יִלְדָה לְבִתּוֹאֵל בֶּן-מְלֶכָה אִשְׁתִּי נְחֹר אַחֵי
אֲבָרְהָם וְכִדָּה עַל-שְׂכָמָה: וְהָהּ הוּא. עַד לָא שִׁיעִי לְמַלְלָא. וְהָא רְבִקָּה
נִפְקַת. דְאֵתְּלִידַת לְבִתּוֹאֵל בְּרַ מְלָכָא. אֶתְּת נְחֹר אַחוּהִי דְאֲבָרְהָם. וְקוֹלְתָה עַל
כַּתְפָּה; טז וְהַנַּעַר טָבַת מְרָאָה מְאֹד בְּתוּלָהּ וְאִישׁ לֹא יִדְעָהּ וְתִרְד
הָעֵינָה וְתִמְלָא כִדָּה וְתִעַל: וְעוֹלִימְתָא. שְׁפִירָא לְמַחְזֵי לְחַדָּא. בְּתוּלְתָא.
וְגַבַר לָא יִדְעָהּ. וּנְחַתַת לְעֵינָא. וּמְלַת קוֹלְתָהּ וּסְלִיקַת; יז וַיִּרְץ הָעֶבֶד
לְקַרְאֲתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאֵנִי נָא מִעֵט-מַיִם מִכַּדְּךָ: וְרַחַט עֲבָדָא
לְקַדְמוּתָהּ. וְאָמַר. אֲשַׁקֵּינִי כְּעַן. זְעִיר מַיָּא מִקוֹלְתִּיד;

יח וַתֹּאמֶר שְׁתֵּה אֲדֹנָי וְתִמְהַר וְתֵרָד כִּדָּה עַל-יְדֵהּ וְתִשְׁקָהּ׃
 וַאֲמַרְתָּ אֶשֶׁת רַבּוֹנִי. וְאוֹחִיאֲתָ. וְאֹחִיִּיתָ קוֹלְתָהּ. עַל יְדֵהּ וְאִשְׁקִינֶיהָ׃ יט וְתִכַּל
 לְהִשְׁקָתוֹ וְתֹאמְרִי גַם לְגַמְלִיךָ אֲשָׁאֵב עַד אִם-כָּלוּ לְשֵׁתֶיךָ׃
 וְשִׁינִיאֲתָ לְאִשְׁקִינֶיהָ. וַאֲמַרְתָּ. אֵף לְגַמְלֶךָ אִמְלִי. עַד דִּיסְפָּקוֹן לְמִשְׁתֵּיךָ כ וְתִמְהַר
 וְתֵעַר כִּדָּה אֶל-הַשְּׁקֵת וְתֵרֵץ עוֹד אֶל-הַבְּאֵר לְשָׂאֵב וְתִשָּׂאֵב
 לְכָל-גַּמְלֵי־יֹ׃ וְאוֹחִיאֲתָ. וּנְפִצְתָּ קוֹלְתָהּ לְבֵית שְׁקִיאָ. וּרְהַטְתָּ עוֹד. לְבִירָא לְמַמְלִיךָ.
 וּמִלֵּת לְכָל גַּמְלוֹהֵיךָ׃ כא וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאָה לָּהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲעֲלִיחַ
 יְהוָה דְּרַכּוֹ אִם-לֹא׃ וְגוֹבְרָא שְׁהֵי בַּהּ מִסְתַּפֵּל. שְׁתִּיקָ. לְמַדְעָ. הָאֲצֻלַּח יֵי.
 אוֹרְחִיָּה אִם לֹא׃ כב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ הַגַּמְלִים לְשֵׁתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ
 נָזֶם זֶהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנַיִם צְמִידִים עַל-יְדֵיהָ עֲשָׂרָה זָהָב
 מִשְׁקָלָם׃ וַהֲוָה. כִּד סְפִיקוֹ גַּמְלֵיא לְמִשְׁתֵּיךָ. וְנָסִיב גּוֹבְרָא קִדְשָׁא דְדַהֲבָא. תְּקֵלָא
 מִתְקַלְיָהּ. וְתֵרֵץ שִׁירֵין עַל יְדֵהָ. מִתְקַל עֲשֶׂר סְלַעִין דְּדַהֲבָא מִתְקַלְהוֹן׃ כג וַיֹּאמֶר
 בֵּת-מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֵישׁ בֵּית-אָבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לְלֵינֵי׃ וַאֲמַר
 בֵּת מִן אַתָּה. חוּא כְּעֵן לִי. הָאִית בֵּית אָבוּיךָ. אַתָּר כְּשֶׁר לָנָא לְמַפְתָּ׃ כד וַתֹּאמֶר
 אֵלָיו בֵּת-בְּתוּאֵל אֲנִכִּי בֶן-מֶלְכָּה אֲשֶׁר יִלְדָה לְנַחֲוֹר׃ וַאֲמַרְתָּ לִּיהָ.
 בֵּת בְּתוּאֵל אָנָּא. בַּר מֶלְכָּא. דִּילִידַת לְנַחֲוֹר׃ כה וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם-תִּבְּן
 גַּם-מִסְפּוּא רַב עַמְּנוּ גַם-מְקוֹם לְלוֹן׃ וַאֲמַרְתָּ לִּיהָ. אֵף תִּבְנָא אֵף פְּסָתָא
 סְגִי עַמְּנָא. אֵף אַתָּר כְּשֶׁר לְמַפְתָּ׃ כו וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לִיהוָה׃ וְכַרַע

גּוֹבְרָא. וְסִגִּיד קָדָם יֵי׃

(רביעי) כז וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא-עָזַב
 חֲסֵדוֹ וְאַמְתּוֹ מֵעַם אֲדֹנָי אֲנִכִּי בְּדֶרֶךְ נַחְנִי יְהוָה בֵּית אַחֵי אֲדֹנָי׃
 וַאֲמַר. בְּרִיד יֵי אֱלֹהֵיהָ דְרַבּוֹנִי אַבְרָהָם. דְּלֹא מְנַע טִיבוֹתֶיהָ. וְקוּשְׁטִיהָ מִן רַבּוֹנִי. אָנָּא.

בְּאוֹרַח תְּקֵנָא דְּבְרַנִּי יֵי. לְבֵית (ס"א בֵּית) אַחוּהֵי דְרַבּוֹנִי׃

ד כח וְתָרַץ הַנְּעֹר וַתִּגְדַּל לְבַיִת אִמָּה פְּדָבְרִים הָאֵלֶּה: וְרַחֲמֵת
עוֹלִימָתָא. וְחַוִּיָּאת לְבַיִת אִמָּה. פְּתַגְמֵיָא הָאֵלִיָּן; כַּס וְלִרְבֵּקָה אַח וּשְׁמוֹ לְבָן
וַיֵּרֶץ לְבָן אֶל-הָאִישׁ הַחֹוּצָה אֶל-הָעֵינָן: וְלִרְבֵּקָה אַחָא וּשְׁמִיָּה לְבָן. וְרַחֲמֵ
לְבָן לֹות גּוֹבְרָא. לְבָרָא לְעֵינָא; לוֹ וַיְהִי | פְּרָאת אֶת-הַנְּזֹס וְאֶת-הַעֲמָדִים
עַל-יָדַי אַחְתּוֹ וּכְשָׁמְעוּ אֶת-דְּבָרַי רְבֵּקָה אַחְתּוֹ לֵאמֹר כֹּה-דָבַר
אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל-הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל-הַגְּמָלִים עַל-הָעֵינָן:
וְהוּה פִד חֲזָא ית קִדְשָׁא. וַיֵּת שִׁירָא עַל יָדַי אַחְתִּיָּה. וְכַד שָׁמַע. ית פְּתַגְמֵי. רְבֵּקָה
אַחְתִּיָּה לְמִימַר. פְּדִין מְלִיל עַמִּי גּוֹבְרָא. וְאַתָּא לֹות גּוֹבְרָא. וְהָא. קָאִים עֲלוּי גְמִלְיָא
עַל עֵינָא; לֹא וַיֵּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאַנְכִי
פְּנִיתִי הַבַּיִת וּמְקוֹם לְגַמְלִים: וְאָמַר. עוֹל בְּרִיכָא דִּינִי. לָמָּה אַתָּה קָאִים
בְּבָרָא. וְאַנָּה פְּנִיתִי בֵּיתָא. וְאַתָּר כְּשֵׁר לְגַמְלִיָּא; לֹב וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּיִתָּה
וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תְּבֹן וּמִסְפּוֹא לְגַמְלִים וּמִים לְרַחֵן רַגְלָיו
וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וְעַל גּוֹבְרָא לְבֵיתָא. וּשְׂרָא מִן גְּמִלְיָא. וַיִּהֵב תְּבִנָּא
וּכְסָתָא לְגַמְלִיָּא. וּמִיָּא לְאַסְחָאָה רַגְלוֹהִי. וְרַגְלֵי גּוֹבְרָא דְעַמִּיָּה; לֹג וַיֵּשֶׁם לְפָנָיו
לְאַכֹּל וַיֵּאמֶר לֹא אֲכַל עַד אִם-דְּבָרְתִי דְּבָרִי וַיֵּאמֶר דְּבַר: וּשְׂוִיָּאוֹ
קְדַמּוּהִי לְמִיכַל. וְאָמַר לֹא אֵיכּוֹל. עַד דְּאִמְלִיל פְּתַגְמֵי. וְאָמַר מְלִיל; לֹד וַיֵּאמֶר
עֶבֶד אֲבָרְהָם אֲנִכִּי: וְאָמַר. עֲבָדָא דְאַבְרָהָם אֲנָא; לֹה וַיְהוֹה בְּרוּךְ
אֶת-אֲדָנִי מְאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן-לוֹ עֶזָּאן וּבִקְרָ וּכְסָף וְזָהָב וְעֲבָדָם
וּשְׂפָחָת וּגְמָלִים וְחַמְרִים: וַיִּי. בְּרִיד ית רַבּוֹנִי. לַחְדָּא וּרְבָא. וַיִּהֵב לִיָּה. עֵן
וְתוֹרִין וּכְסָף וְזָהָב. וְעֲבָדִין וְאַמְהָן. וּגְמִלִין וְחַמְרִין; לוֹ וַתֵּלֵד שָׂרָה אִשְׁתֵּי אֲדָנִי
בֶּן לְאֲדָנִי אַחֲרַי זְקֵנְתָּהּ וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ: וַיִּלְיֶדֶת. שָׂרָה
אֶתֶת רַבּוֹנִי בַר לְרַבּוֹנִי. פְּתַר דְּסִיבַת. וַיִּהֵב לִיָּה ית כָּל דְּלִיָּה; לוֹ וַיִּשְׁבַּעֵנִי אֲדָנִי
לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי אֲשֶׁר אֲנִכִּי יֹשֵׁב
בְּאַרְעֵן: וְקָאִים עֲלֵי רַבּוֹנִי לְמִימַר. לֹא תִסַּב אֶתָּתָא לְבָרִי. מִבְּנַת פְּנִיעֵנָאִי. דְּאַנָּה
יִתִּיב בְּאַרְעֵהוֹן; לֹה אִם-לֹא אֶל-בֵּית-אָבִי תֵלֵךְ וְאֶל-מִשְׁפַּחְתִּי
וְלִקְחָתִי אִשָּׁה לְבָנִי: אֶלְהִין לְבַיִת אַבָּא. תִּיזִיל וּלְזַרְעִיתִי. וְתִסַּב אֶתָּתָא לְבָרִי;

טל ואמר אל-אדני אלי לא-תלך האשה אחרי: ואמרית לרבוני.
מאים. לא תיתי אתתא בתרי מ ויאמר אלי יהוה אשר-התהלכתי
לפניו ישלח מלאכו אתך והעליח דרכך ולקחת אשה לבני
ממשפחתי ומבית אבי: ואמר לי. ׀ דפלחית קדמוהי. ישלח מלאכיה עמד
ויצלח אורחד. ותסב אתתא לברי. מזרעיתי ומבית אבא; מא אז תנקה מאלתי
כי תבוא אל-משפחתי ואם-לא יתנו לך והיית נקי מאלתי:
בכין תהי זכא ממומתי. ארי תהך לזרעיתי. ואם לא יתנו לך. ותהי זכא ממומתי;
ה מב ואבא היום אל-העין ואמר יהוה אלהי אדני אברהם
אם-ישך-נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה: ואתיתי יומא
דין לעינא. ואמרית. ׀ אלהיה דרבוני אברהם. אם אית בען רעוא קדמד לאעלחא
אורחי. דאנא אזיל עליה; מג הנה אנכי נצב על-עין המים והיה
העלמה היצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני-נא מעט-מים
מכדך: האנא קאים על עינא דמיא. ותהי עולימתא דתפוק לממלי. ואימר לה.
אשקיני בען זעיר מיא מקולתיך; מד ואמרה אלי גם-אתה שתה וגם
לגמליך אשאב הוא האשה אשר-הכיח יהוה לבן-אדני: ותימר
לי אף את אשת. ואף לגמלך אמלי. היא אתתא. דזמין ׀ לבר רבוני; מה אני
טרם אכלה לדבר אל-לבי והנה רבקה יצאת וכדה על-
שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא: אנא עד
לא שיעיתי למללא בלבי. והא רבקה נפקת וקולתה על פתפה. ונחתת לעינא
ומלת. ואמרית לה אשקיני בען; מז ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר
שתה וגם-גמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה: ואחיאאת.
ואחיתת קולתה מנה. ואמרת אשת. ואף גמלך אשקי. ושתיתי. ואף גמליא
אשקיאתי; מז ואשאל אתה ואמר בת-מי את ותאמר בת-בתואל
בן-נחור אשר ילדה-לו מלכה ואשם הנזם על-אפה והצמידים
על-ידיה: ושאלית יתה. ואמרית בת מן את. ואמרת. בת בתואל בר נחור.
דילדת ליה מלכא. ושוייתי קדשא על אפה. ושיריא על ידהא;

מִחַ וְאֶקְדָּ וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְאֶבְרַךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי
 אֲבֵרָהֶם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת אֶת־בֵּת־אָחִי אֲדֹנָי
 לְבָנוֹ: וּכְרַעִית וּסְגִידִית קְדָם יי. וּבְרִיכִית. ית יי אֱלֹהֵיהָ דְרַבּוּנֵי אֲבֵרָהֶם. דְּדַבְּרֵנִי
 בְּאוֹרַח קְשׁוּט. לְמַסַּב. ית בת אַחוּהֵי דְרַבּוּנֵי לְבִרְיָה; מט וְעַתָּה אִם־יִשְׁכַּם
 עֲשִׂים חֶסֶד וְאֶמֶת אֶת־אֲדֹנָי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה
 עַל־יְמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל: וּכְעַן. אִם אֵיתִיכוּן עֲבָדִין. טִיבוּ וּקְשׁוּט. עִם רַבּוּנֵי
 חוּז לִי. וְאִם לֹא. חוּז לִי. וְאֶת־פָּנָי עַל יְמִינָא אוֹ עַל שְׂמְאַלָא; נ וְיַעֲזֵן לְבָן וּבֵתוּאֵל
 וַיֹּאמְרוּ מִיְהוָה יֵצֵא הַדְּבָר לֹא נוֹכַל דְּבַר אֱלֹהִים רַע אוֹ־טוֹב:
 וְאֵתִיב לְבָן וּבֵתוּאֵל וְאֹמְרוּ. מִן קְדָם יי נִפְק פְּתַגְמָא. לִית אֲנַחְנָא יְכַלִּין. לְמַלְלָא עַמְד
 בִּישׁ אוֹ טֹב; נא הִנֵּה־רַבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֶךָ וּתְהִי אִשָּׁה לְבָן־אֲדֹנֶיךָ
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: הָא רַבְקָה קְדָמְךָ דְּבַר וְאִיזִיל. וּתְהִי אֶתְתָא לְבַר רַבּוּנְךָ:
 כַּמָּא דְּמַלִּיל יי

וְ נב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֲבֵרָהֶם אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 אֶרְצָה לַיהוָה: וְהוּא. כַּד שָׁמַע. עֲבָדָא דְּאֲבֵרָהֶם ית פְּתַגְמֵיהוֹן. וּסְגִיד עַל אֶרְצָא
 קְדָם יי

(חמישי) נג ויצא העבד כלי-כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה
 ומגדנת נתן לאחיה ולאמה: ואפיק עבדא. מנין דכסף ומנין דדהב
 ולבושין. ויהב לרבקה. ומגדנין. יהב לאחיה ולאמה; נד ויאכלו וישתו הוא
 והאנשים אשר-עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדני:
 ואכלו ושתאו. הוא. וגובריא דעמיה ובתו. וקמו בצפרא. ואמר שלחוני לות רבונני
 נה ויאמר אחיה ואמה תשב הנער אתנו ימים או עשור אחר
 תלך: ואמר אחיה ואמה. תתיב עולימתא עמנא. עדן בעדן או עשרא ירחין.
 פתר פן תיזיל; נו ויאמר אלהם אל-תאחרו אתי ויהוה העליח
 הרפי שלחוני ואלכה לאדני: ואמר להון לא תאחרון יתי. ויי אצלח
 אורחי. שלחוני. ואהד לות רבונני; נו ויאמרו נקרא לנער ונשאלה
 את-פיה: ואמרו נקרי לעולימתא. ונשמע מא דהיא אמרא; נח ויקראו
 לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם-האיש הזה ותאמר אלך:
 וקרו לרבקה ואמרו לה. התיזלין עם גוברא הדין. ואמרת איזיל; נט וישלחו
 את-רבקה אחתם ואת-מנקתה ואת-עבד אברהם ואת-
 אנשיו: ושלחו. ית רבקה אחתהון וית מינקתה. וית עבדא דאברהם וית גוברוהי;
 ס ויברכו את-רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה
 וירש זרעך את שער שנאי: וברכו ית רבקה ואמרו לה. אחתנא. את
 הוי לאלפין ולרבון. וירתון בנבי. ית קרוי שנאיהון; סא ותקם רבקה
 ונערתיה ותרכבה על-הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח
 העבד את-רבקה וילך: וקמת רבקה ועולימתהא. ורכיבא על גמליא.
 ואזלא פתר גוברא. ודבר עבדא. ית רבקה ואזל; סב ויעחק בא מבוא באר
 לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב: ויעחק על במיתוהי. מפירא דמלאך
 קיימא אתחזי עליה. והוא יתיב בארע דרומא; סג ויצא יעחק לשוח בשדה
 לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים: ונפק יעחק.
 לצלאה בחקלא למפני רמשא. וזקף עינוהי וחזא. והא גמליא אתון;

סד ותשא רבקה את-עיניה ותרא את-יצחק ותפל מעל הגמל:
 וזקפת רבקה ית עינהא. וחזת ית יצחק. ואתרכינת מעל גמלא; סה ותאמר
 אל-העבד מי-האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר
 העבד הוא אדני ותקח הצעיר ותתכס: ואמרת לעבדא. מן גוברא
 דיכי דמהליך בתקלא לקדמותנא. ואמר עבדא הוא רבוגי. ונסיבת עיפא
 ואתפסיאת; סו ויספר העבד ליצחק את כל-הדברים אשר עשה:
 ואשתעי עבדא ליצחק. ית כל פתגמיא דעבד; סז ויבאה יצחק האלה
 שרה אמו ויקח את-רבקה ותהי-לו לאשה ויאהבה וינתם
 יצחק אחרי אמו: ואעלה יצחק למשפנא. וחזא והא תקנין עובדהא פעובדי
 שרה אפיה. ונסיב ית רבקה. והות ליה לאתו וריחמה. ואתנתם יצחק בתר

אפיה; פ

ז (ששי) כה א ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה: ואוסף
 אברהם. ונסיב אתתא ושמה קטורה; ב ותלד לו את-זמרן ואת-יקשן
 ואת-מדן ואת-מדין ואת-ישבק ואת-שוח: וילידת ליה. ית זמרן וית
 יקשן. וית מדן וית מדין. וית ישבק וית שוח; ג ויקשן ילד את-שבא
 ואת-דדן ובני דדן היו אשורם ולטושם ולאמים: ויקשן אוליד. ית
 שבא וית דדן. ובני דדן. הוּוּ. למשרין ולשכונין ולנגון; ד ובני מדן עיפה
 ועפר וחנד ואבידע ואלדעה כל-אלה בני קטורה: ובני מדין. עיפה
 ועפר וחנוד. ואבידע ואלדעה. כל אלין בני קטורה; ה ויתן אברהם את-כל-
 אשר-לו ליצחק: ויהב אברהם. ית כל דליה ליצחק; ו ולבני הפילגשים
 אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו
 בעודנו חי קדמה אל-ארץ קדם: ולבני לחינתא דלאברהם. יהב אברהם
 מתנן. ושלחנן. מעל יצחק בריה עד (ס"א בעוד) דהוא קים. קדומא לארע מדנחא;
 ז ואלה ימי שני-חיי אברהם אשר-חי מאת שנה ושבעים שנה
 וחמש שנים: ואלין. יומי שני חיי אברהם דחיא. מאה ושבעין וחמש שנים;

ח וַיְגֹועַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשִׁבְעַ וַיֵּאסֹף אֶל-עַמּוּיֹ: וְאֶת־נָגִיד וּמִית אַבְרָהָם. בְּסִיבּוֹ טָבָא סִיב וְשִׁבְעַ (יוֹמִין). וְאֶת־כְּנִישׁ לְעַמִּיָּה; ט וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנָיו אֶל-מְעַרְתַּת הַמְּכַפְלָה אֶל-שָׂדֵה עֶפְרוֹן בֶּן-עֲחָר הַחֲתָי אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מַמְרָא; וַקְּבְרוּ יְתִיָּה. יִצְחָק וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנוֹהֵי. בְּמְעַרְתַּת כְּפִילְתָּא. בְּחֻקְלָא. עֶפְרוֹן בֶּר עֲחָר חֲתָאָה. דְּעַל אִפִּי מַמְרָא; י הַשָּׂדֵה אֲשֶׁר-קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי-חֵת שָׂמָה קֶבֶר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ; חֻקְלָא. דְּזִבּוֹן אַבְרָהָם מִן בְּנֵי חֲתָאָה. תַּמּוֹן. אֶת־קֶבֶר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אֶת־יְתִיָּה; יא וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם-בְּאֵר לַחֵי רֵאִי; וַהֲוָה. בְּתַר דְּמִית אַבְרָהָם. וַבְּרִיד יֵי יֵת יִצְחָק

בְּרִיָּה. וַיְתִיב יִצְחָק. עִם בְּרִיא דְּמֵלָאךְ קִיָּמָא אֶתְחִזִּי עֲלָה; פ

(שביעי) יב וְאֵלֶּה תְּלֻדֹת יִשְׁמַעֲאֵל בֶּן-אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרַיִת שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם; וְאֵלִין. תְּלֻדֹת יִשְׁמַעֲאֵל בֶּר אַבְרָהָם. דִּילִידַת. הָגָר מִצְרַיִתָּא. אִמְתָּה דְּשָׂרָה לְאַבְרָהָם; יג וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל בְּשִׁמְתָם לְתֻלְדֹתָם בְּכָר יִשְׁמַעֲאֵל נְבִית וְקֹדֶר וְאַדְבָּאֵל וּמְבָשֶׁם; וְאֵלִין. שְׁמַתָּה בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל. בְּשִׁמְהַתְּהוֹן לְתֻלְדֹתְהוֹן. בּוֹכְרִיָּה דִּישְׁמַעֲאֵל נְבִיֹת. וְקֹדֶר וְאַדְבָּאֵל וּמְבָשֶׁם; יד וּמְשָׁמַע וְדוּמָה וּמְשָׂא; וּמְשָׁמַע וְדוּמָה וּמְשָׂא; טו חֲדָד וְתִימָא יִטּוֹר וְנָפִישׁ וְקֹדְמָה; חֲדָד וְתִימָא. יטּוֹר נָפִישׁ וְקֹדְמָה; (מפטיר) טז אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בְּחִצְרֵיהֶם וּבְטִירָתָם שְׁנַיִם-עָשָׂר נְשִׂאִים לְאִמּוֹתָם; אֵלִין אַנּוּן. בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל וְאֵלִין שְׁמַתְּהוֹן. בְּפַעְחִיָּהוֹן וּבְכַרְכִּיָּהוֹן. תְּרִי עָשָׂר רַבְרִבִּין לְאוּפִיָּהוֹן; יז וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמַעֲאֵל מֵאֵת שָׂנָה וּשְׁלָשִׁים שָׂנָה וְשִׁבְעַ שְׁנַיִם וַיְגֹועַ וַיָּמָת וַיֵּאסֹף אֶל-עַמּוּיֹ: וְאֵלִין. שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמַעֲאֵל. מָאָה וּתְלַתִּין וְשִׁבְעַ שְׁנִין. וְאֶת־נָגִיד וּמִית. וְאֶת־כְּנִישׁ לְעַמִּיָּה; יח וַיִּשְׁכְּנוּ מִחֻילָה עַד-שׁוֹר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֵכָה אֲשׁוּרָה עַל-פְּנֵי כָל-אֲחָיו נָפְלָ: וּשְׂרוּ מִחֻילָה עַד חַגְרָא. דְּעַל אִפִּי מִצְרַיִם. מְטִי לְאֶתְרוּ. עַל אִפִּי כָל אֲחֻוּהֵי שָׂרָא; פ